

YÖNETMELİK

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığından:

İYİ TARIM UYGULAMALARI HAKKINDA YÖNETMELİKTE

DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR YÖNETMELİK

MADDE 1 – 7/12/2010 tarihli ve 27778 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan İyi Tarım Uygulamaları Hakkında Yönetmeliğin 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (g) bendinde geçen “gerçek kişilerin” ibaresi “üreticilerin” şeklinde, (ö) ve (y) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve fıkra aşağıdaki bentler eklenmiştir.

“ö) Müteşebbis: Bu Yönetmelik hükümlerine uygun olarak grup sertifikasyonu kapsamında üretim yapan, işleyen ve/veya pazarlayan tüzel kişileri veya bu Yönetmelik hükümlerine uygun olarak üretilmiş tarımsal ürünü bireysel sertifikasyon kapsamında işleyen ve/veya pazarlayan tüzel kişileri,”

“y) Ürün: Bitkisel üretim, hayvansal üretim ve su ürünleri yetiştiriciliği alanlarında elde edilen her türlü işlenmemiş ham ürünler ile bunların birinci derece işlenmesi ile elde edilmiş ürünleri,”

“aa) Alt kapsam: Bitkisel üretim, hayvansal üretim ve su ürünleri yetiştiriciliği kapsamlarında yer alan ürün gruplarını,

bb) IAF: Uluslararası akreditasyon forumunu,

cc) Logo: İyi tarım uygulamaları logosunu,”

MADDE 2 – Aynı Yönetmeliğin 6 ncı maddesinin üçüncü fıkrasında geçen “gerçek kişilerin” ibaresi “üreticilerin” şeklinde ve aynı fıkranın (a) ve (d) bentleri ise aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“a) Bu Yönetmelik kapsamında iyi tarım uygulamaları faaliyetine başlayacak grup sertifikasyonundaki üreticiler, üretici örgütünün idari organı veya müteşebbis ile ayrı ayrı sözleşme yapar. Müteşebbis de sertifikasyon kapsamındaki ürünü üretmesi halinde, faaliyet alanı gruba dahil edilir.”

“d) Örneklem yöntemi ile kontrol edilecek üretici sayısı; her alt kapsam için üretim sistemleri dikkate alınarak, gruba dahil üretici sayısının ayrı ayrı kareköklerinin toplamının alınması ile belirlenir. Karekök sonucunun ondalık sayı olması halinde yukarıya tamamlanır. Üretici seçiminde tüm ürünlerin kontrol edilmesi sağlanır. Müteakip kontrollerde farklı üreticiler seçilir.”

MADDE 3 – Aynı Yönetmeliğin 7 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 7 – (1) KSK, kontrol işlemlerini aşağıdaki şekilde gerçekleştirir:

a) Sözleşme yapılmasını müteakip, 6 ncı madde çerçevesinde kontrol planı hazırlar. Bu kontrol planı; üretici, üretici örgütü veya müteşebbisin adı ve adresi, kontrol tarihi, kontrol süresi ile kontrolör adını içerir.

b) Kontrol planına göre, hasat ve kesim gibi üretimin tüm aşamalarının kontrolüne izin verecek dönemlerde kontrol faaliyetinde bulunur.

c) Aynı işletmede bitkisel üretim, hayvansal üretim ve su ürünleri yetiştiriciliği kapsamlarının herhangi birinde birden fazla ürünün kontrol ve sertifikasyonunu aşağıdaki şekilde yapar:

1) İlk kez sözleşme yaptığı üretici, üretici örgütü veya müteşebbislerin kontrolünde, tüm ürünler için üretimin tüm aşamalarının kontrol faaliyetlerini gerçekleştirir. Aynı yıl içerisinde birden fazla üretimi gerçekleştiren ürünler için kontrol yapılarak sertifika düzenlenmesini takiben, her dönem için yerinde kontrol yapmadan kayıtların kontrolü

ile kontrol noktaları doğrulanmalıdır. Uygunluğu halinde sertifika revize edilerek yeniden yayınlanır. Ancak, üretim süreci dört aydan kısa olan ürünlerde her dört ayda bir kayıtların kontrolü ile kontrol noktaları doğrulanır. Hasat sezonu uzun olan ürünlerde ise risk analizine dayalı kontrol noktaları doğrulanır.

2) İkinci yıldan itibaren, aynı kapsamda olan fakat farklı hasat dönemine sahip birden fazla ürünün müteakip kontrollerinde; ilk hasadı gerçekleşen ürün ile üretim alanı/yetiştiricilik kapsamı en çok olan ürünün hasat veya kesim dönemini dikkate alarak kontrol faaliyetini gerçekleştirir. Sertifika kapsamındaki diğer ürünler için çevre, insan ve hayvan sağlığı açısından risk değerlendirmesi yaparak tüm kontrol noktaları için objektif delilleri elde etmesi durumunda, yerinde kontrol yapmadan kontrol faaliyetini tamamlayabilir. Sözleşme kapsamında yer alan ancak yerinde kontrol edilmeyen ürünlerin hasat dönemlerinde analiz raporlarının uygun olması halinde sertifika revize edilerek yayınlanır.

3) Kontrol noktalarında değişikliğe gidilmesi, sertifikasyon kapsamına yeni bir ürünün, üreticinin veya üretim alanının dahil edilmesi veya sertifikalı üretime ara verilmesi durumlarında (c) bendinin (1) numaralı alt bendine göre kontrol faaliyetlerini gerçekleştirir.

ç) Grup sertifikasyonu kapsamında ilk kez sözleşme yaptığı üretici örgütü veya müteşebbislerin ilk sertifikalarının geçerlilik döneminde; kontrol ettiği üretici sayısının %50'si kadar üreticiye ilave olarak habersiz kontrol yapar.

d) Bu kontrollere ilaveten, yılda en az bir kez her sertifikasyon seçeneğindeki sözleşme yaptığı tarafların en az % 10'unu habersiz olarak kontrol eder. KSK'lar bu habersiz kontrollerde, üretici gruplarının öncelikle kalite yönetim sistemini kontrol eder, herhangi bir uygunsuzluk görmesi durumunda gruba dahil üreticileri, 6 ncı maddenin üçüncü fıkrası çerçevesinde kontrol eder.

e) Habersiz kontrollerde; kontrolden en fazla kırksekiz saat öncesinde üretici, üretici örgütü veya müteşebbise bildirimde bulunur. Üretici, üretici örgütü veya müteşebbisler geçerli bir mazeret bildirmek suretiyle habersiz kontrolün bir defaya mahsus ertelenmesini talep edebilir.

f) KSK, bu Yönetmelik hükümlerine uymayan üretim teknikleri veya girdilerin kullanıldığından şüphe duyduğu durumlarda, analiz amaçlı numune alarak analiz yaptırabilir. Bununla birlikte Bakanlık da, gıda güvenilirliği açısından riskli gördüğü ürünlerde, numune alınarak analiz yaptırılmasını talep edebilir. Ürün analizleri, Bakanlıkça yetkilendirilen laboratuvarlarda yaptırılır. Yurt dışında analiz yaptırılması halinde bu laboratuvarlar, TS EN ISO/IEC 17025 veya eşdeğeri uluslararası standartlarda Türk Akreditasyon Kurumu veya Avrupa Akreditasyon Birliği karşılıklı tanıma anlaşmasına göre geçerliliği mevcut uluslararası akreditasyon kurumlarından akredite olmalıdır. KSK, bireysel üretici ve gruba dahilbütün üreticilere ait sertifikasyon kapsamındaki ürünlerin analiz raporlarını üretici/grup dosyalarında bulundurur. Üretici de analiz raporlarını muhafaza eder. Numune alma/analiz raporlarının tarihleri hasat tarihleri ile uyumlu olması gerekir.

g) Kontrolün tamamlanmasını müteakip, üretim alanlarında üretici, üretici örgütü, müteşebbis veya temsilcileri ile kontrolörün imzasını taşıyan kontrol raporunun hazırlanmasını sağlayarak, kontrol sonucunu rapor tarihinden itibaren bir ay içerisinde bilgi için faaliyet gösterdikleri ildeki il müdürlüğüne gönderir.”

MADDE 4 – Aynı Yönetmeliğin 8 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 8 – (1) KSK, aşağıdaki sürelerde kontrol faaliyetlerini gerçekleştirir:

a) Bireysel sertifikasyonda en az bir gün, ancak aynı köy/mahalle sınırları içinde olması halinde bir günde iki üretici, üreticinin farklı illerde de üretim/yetiştiricilik alanlarının bulunması halinde her il için ilave bir gün,

b) Grup sertifikasyonunda; kalite yönetim sistemi kontrolleri için bir gün, üretim/yetiştiricilik alanlarının aynı il sınırları içerisinde yer alması durumunda bir günde en fazla üç üretici,

kontrol edilir.

(2) Kontrolör sayısının birden fazla olması durumunda, üreticilerin kontrol süreleri yukarıda belirtilen esaslara

göre her kontrolör için oranlanarak hesaplanır.”

MADDE 5 – Aynı Yönetmeliğin 9 uncu maddesinin ikinci fıkrasının (b) ve (f) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, aşağıdaki bent eklenmiş ve üçüncü fıkrasında geçen “hayvancılık” ibaresi “hayvansal üretim” şeklinde, “su ürünleri” ibaresi “su ürünleri yetiştiriciliği” şeklinde değiştirilmiştir.

“b) Akredite olmasını müteakip Akreditasyon Kurumunun markası,”

“f) Sertifikanın kapsadığı ürünün adı, miktarı, bitkisel üretimde ürüne göre üretim alanı,”

“i) Revizyon no ve tarih”

MADDE 6 – Aynı Yönetmeliğin 13 üncü maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiştir.

“d) KSK kontrollerinin yerinde denetimini yapmak.”

MADDE 7 – Aynı Yönetmeliğin 14 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendine aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Ancak istisnai durumlar Bakanlık tarafından genelge ile belirlenir.”

MADDE 8 – Aynı Yönetmeliğin 16 ncı maddesinin birinci fıkrasının (c) ve (d) bentlerinde geçen “hayvancılık” ibaresi “hayvansal üretim” şeklinde, “su ürünleri” ibaresi “su ürünleri yetiştiriciliği” şeklinde ve (d) bendinin son cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Bu şekilde sertifikalandırılan müteşebbisler iyi tarım uygulamaları ürünlerinin izlenebilirliğini sağlayarak iyi tarım ürünü olmayanlar ile karışımını önler.”

MADDE 9 – Aynı Yönetmeliğin 17 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(9) Üretici örgütü ve müteşebbisler, KSK ile sözleşme yapılmasını müteakip kontrol tarihine kadar üretici grubuna üye artışı yapabilirler. Ayrıca, sertifikası yayınlanan ürünlerde hasat dönemi tamamlanmamış ise gruba üye dahiledilebilir. Gruba dahil edilen yeni üreticiler 6 ncı maddenin üçüncü fıkrasının (d) bendine göre kontrol edilerek sertifika kapsamına alınır.”

MADDE 10 – Aynı Yönetmeliğin 18 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 18 – (1) KSK’nın aşağıdaki şartları haiz olması gerekir.

a) Yeterli ve tecrübeli personel ile teknik alt yapıya sahip olmalı, en az bir kontrolör ve bir sertifikater istihdam etmeli ve en az bir kontrolör ve bir sertifikateri tam zamanlı çalıştırılır. Kontrolör ve sertifikaterin sayısı; KSK’nın müşteri sayısı, kontrol edilecek işletme, üretici ve üretim alanları için yeterli olması gerekir.

b) Kontrol ve sertifikasyon işleminin sonuçlarını etkileyebilecek ticari, mali ve diğer baskılardan bağımsız ve tarafsızdır.

c) Kendilerine verilen yetkiyi kullanırken herhangi bir çıkar çatışması yaratacak faaliyette bulunamaz. Belgelendirdiği ürünlerin veya tarımsal girdilerin; üretim, tedarik, reklam ve pazarlamasını yapamaz. Danışmanlık hizmeti veremez.

ç) Sürekli irtibat sağlanabilecek her türlü alt yapıyı oluşturur.

d) Kontrol ve sertifikasyon olmak üzere iki ayrı birimden oluşur. Kontrol biriminde görev yapanlar sertifikasyon biriminde, sertifikasyon biriminde görev yapanlar kontrol biriminde görev yapamazlar. Kontrol ve

sertifikasyon aynı kişi tarafından yapılamaz.

e) Yöneticileri, ortakları ve çalışanları başka bir KSK’da herhangi bir görev alamaz.

f) Yöneticileri, ortakları ve çalışanları ile bunların birinci derece yakınları tarafından üretilen tarımsal ürünlerin kontrol ve sertifikasyonunu yapamaz.

g) İlk yetkilendirilmesinden itibaren iki yıl içerisinde, TS EN 45011 veya TS EN ISO/IEC 17065 veya eşdeğeri uluslararası standartlarda Türk Akreditasyon Kurumu veya Avrupa Akreditasyon Birliğı veya IAF karşılıklı tanınma anlaşmasına göre geçerliliğı mevcut uluslararası akreditasyon kurumlarından bitkisel üretim, hayvansal üretim ve/veya su ürünleri yetiştiriciliğı kapsamlarında akredite olmak ve akreditasyon belgesini Bakanlığına ibraz etmek zorundadır. Akreditasyon kapsamı, bu Yönetmeliğı veya Bakanlıkça kabul edilen iyi tarım uygulamalarına dair standartlara göre olmalıdır. Belirtilen sürede akreditasyon belgesini Bakanlığına ibraz etmeyen KSK’nın yetkisi Bakanlıkça iptal edilir.

ğ) Yabancı bir kuruluşun Türkiye’deki şubesi ise tüm yasal izin işlemlerini tamamlayarak şubeyi de kapsayan merkezine ait akreditasyon belgesini müracaatta Bakanlığına ibraz eder.

h) Akredite olmayan KSK, akreditasyon belgesini Bakanlığına ibraz edinceye kadar bireysel ve grup sertifikasyonu seçeneklerinde her kapsam için toplam en fazla on üretici için sertifika düzenler.

ı) TS EN 45011, TS EN ISO/IEC 17065 veya eşdeğeri uluslararası standartlara göre akredite olmakla birlikte, akreditasyon kapsamı bu Yönetmeliğı veya Bakanlıkça kabul edilen iyi tarım uygulamalarına dair standartları kapsamayan KSK; belirtilen kapsamdaki akreditasyon belgesini Bakanlığına ibraz edinceye kadar bireysel ve grup sertifikasyonu seçeneklerinde her kapsam için toplam en fazla yirmi üretici için sertifika düzenler.

i) Bu fıkranın (h) ve (ı) bentlerinde belirtilen üretici sayısından fazla sayıda üretici ile sözleşme yapılması ve/veya sertifika yayınlanması halinde sertifika ve/veya sözleşme iptal edilir. Bu kapsamda, iptal işlemi uygulanan üretici, üretici örgütü veya müteşebbisin ödenen sertifikasyon bedeli ile destekleme kayıpları KSK tarafından karşılanır.

j) Akreditasyon belgesini Bakanlığına sunmayan KSK kapsam genişletmesi yapamaz.

k) Bu Yönetmelik kapsamında akredite olarak faaliyette bulunmakta iken akredite olmadığı kapsamda yetkisini genişletmek isteyen KSK, kapsam genişletmenin yapıldığı tarihten itibaren iki yıl içerisinde, kapsam genişletmeyi içeren akreditasyon belgesini Bakanlığına ibraz eder. Bu süre içerisinde kapsam genişletme talep edilen ürün grubunda düzenleyecekleri sertifika sayısı, bu fıkranın (ı) bendinde belirtilen sayıların üzerinde olamaz.

l) Akreditasyon süresinin sonunda yetkilendirildiğı kapsamlarda akredite olmayan KSK’nın kapsamlara ait yetkisi iptal edilir. Ayrıca, akreditasyon yenilemeye ilişkin düzenlenen Akreditasyon Belgesini 4 ay içerisinde Bakanlığına ibraz etmeyen KSK’nın da yetkisi iptal edilir.

m) Akreditasyon süresince kuruluşun akreditasyon denetimlerinde tespit edilen uygunsuzluğu nedeniyle askıya alınması veya akreditasyonunun iptal edilmesi halinde bu süreç iyi tarım uygulamaları kapsamında da yetkisinin askıya alınmasına veya iptal edilmesine neden olur.”

MADDE 11 – Aynı Yönetmeliğın 20 nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi aşğıdaki şekilde değıştirilmiş ve aşğıdaki bent eklenmiştir.

“e) Sözleşme yaptığı veya sözleşmesi devam eden üretici, üretici örgütü ile müteşebbislere ait iletişim, arazi/işletme ve ürün bilgilerini sözleşme tarihinden/sözleşme yıl dönümünden itibaren en geç on beş gün içerisinde il müdürlüğüne bildirir. Bu bildirimleri ve kontrol planını kontrol tarihinden en az yedi gün önce tamamlar.”

“h) KSK, kontrolör ve/veya sertifikelerin işten ayrılması halinde ayrıldığı tarihten itibaren en geç onbeş gün

içerisinde Bakanlığa bilgi verir.”

MADDE 12 – Aynı Yönetmeliğin 24 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“**MADDE 24** – (1) Kontrolörlerde aranan şartlar ve yetki talebinde istenilen belgeler aşağıda belirtilmiştir:

- a) KSK adına, kontrolör olarak yetkilendirme talebini içeren ek-5’e uygun düzenlenmiş başvuru belgesi.
- b) Kontrolörlük yapacağı alanla ilgili olarak, ziraat mühendisi, gıda mühendisi, su ürünleri mühendisi, balıkçılık teknolojisi mühendisi veya veteriner hekim olduğuna dair onaylı eğitim belgesi.
- c) Bakanlıkça açılacak veya açtırılacak kontrolörlük eğitimine katılarak, eğitim sonunda yapılan sınavlardan başarılı olduğuna dair güncel belge.
- ç) Onaylı kimlik belgesi.
- d) Noter onaylı imza beyannamesi.
- e) İlgili meslek odası veya kuruluşuna kayıtlı olduğuna dair belge.
- f) Sosyal güvenlik kurumu kaydı.
- g) İlk kez yetkilendirilecek olan kontrolörler, en az 3 defa iyi tarım uygulamaları kontrolüne katıldığına dair Sosyal Güvenlik Kurumu kaydı ile desteklenen KSK tarafından verilen deneyim belgesi.

(2) Kontrolör çalışma yetkisi, yetki talebinde bulunan KSK adına, kontrol faaliyetinde bulunmak üzere Bakanlık tarafından kişiye verilir. KSK’dan ayrılan kontrolör ayrıldığı tarihten itibaren en geç onbeş gün içerisinde Bakanlığa bilgi verir.

(3) Kontrolörler, 7 nci ve 8 inci maddeler kapsamında gerçekleştirdikleri kontrollere ilişkin hazırladıkları raporları, kontrolü takip eden yedi gün içinde KSK’ya teslim etmek zorundadır.

(4) Kontrolörler, yetkilerini kullanırken herhangi bir çıkar çatışması yaratacak faaliyette bulunamaz. Kontrolünü yaptıkları ürünlerin veya tarımsal girdilerin; üretim, tedarik, reklam ve pazarlamasını yapamaz. Danışmanlık hizmeti veremez.”

MADDE 13 – Aynı Yönetmeliğin 25 inci maddesinin ikinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“KSK’dan ayrılan sertifikeler ayrıldığı tarihten itibaren en geç onbeş gün içerisinde Bakanlığa bilgi verir.”

MADDE 14 – Aynı Yönetmeliğin 26 ncı maddesinin üçüncü ve beşinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(3) İç kontrolörler, iç kontrolünü yaptıkları üreticiler ile herhangi bir çıkar çatışması yaratacak faaliyette bulunamaz, danışmanlığını yapamaz. Herhangi bir KSK adına yetkilendirilen kontrolörler iç kontrolörlük yapamaz.”

“(5) İç kontrolörler, gruba dahil tüm üreticilerin sertifikasyon kapsamındaki tüm yetiştiricilik alanlarında, iyi tarım uygulamaları faaliyetlerinin kontrol noktaları ve uygunluk kriterleri doğrultusunda kontrolünü yapar. Kontrol sonucunda, hazırladığı raporu, kontrolünü gerçekleştirdiği üretici, üretici örgütü veya müteşebbise yedi gün içerisinde teslim eder.”

MADDE 15 – Aynı Yönetmeliğin 29 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“**MADDE 29** – (1) İyi tarım uygulamaları sertifikasına sahip olmayan hiçbir ürün iyi tarım uygulamaları adı altında satılamaz. Sertifikalı ürünlerin diğer ürünlerle karışmasını engelleyecek her türlü tedbirin alınmasından

müteşebbisler ve satış yerleri sorumludur. İyi tarım uygulamaları sertifikasına sahip ürünlerin ambalajlı olarak piyasaya arz edilmesi halinde bu ürünlerin ambalajları, 29/12/2011 tarihli ve 28157 üçüncü mükerrer sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Türk Gıda Kodeksi Gıda ile Temas Eden Madde ve Malzemeler Yönetmeliğinde yer alan hükümlere uygun olur.

(2) Piyasaya arz edilen son haliyle kontrol edilmeyen ve sertifikalandırılmayan veya izlenebilirliği sağlanamayan hiçbir ürün, satış yerinde iyi tarım uygulamaları sertifikası ve logosunu kullanarak satılamaz. İyi tarım uygulamaları logosunun formatı ve kullanımına ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça belirlenir.

(3) KSK tarafından sertifikalandırılan ürünlerin etiketi; 29/12/2011 tarihli ve 28157 üçüncü mükerrer sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Türk Gıda Kodeksi Etiketleme Yönetmeliğinde yer alan hükümlere uygun olur. Ayrıca, etiketlemede aşağıdaki bilgiler yer alır:

- a) Ürünün kime ait olduğu.
- b) Bu Yönetmeliğe uygun olarak üretildiği.
- c) Yetkilendirilmiş KSK adı, kod numarası ve ürünün sertifika numarası.
- ç) İyi tarım uygulamaları logosu.”

MADDE 16 – Aynı Yönetmeliğin ekinde yer alan ek-1, ek-2 ve ek-5 ekteki şekilde değiştirilmiştir.

MADDE 17 – Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 18 – Bu Yönetmelik hükümlerini Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı yürütür.

Yönetmeliğin Yayımlandığı Resmî Gazete'nin	
Tarihi	Sayısı
7/12/2010	27778
Yönetmelikte Değişiklik Yapan Yönetmeliğin Yayımlandığı Resmî Gazete'nin	
Tarihi	Sayısı
21/10/2011	28091